

การขนส่งสินค้าทางถนน (Carriage of Goods by Road)

โดย

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ประมวล จันทร์ชี่วะ
คณะกรรมการประกันภัยทางทะเลและโลจิสติกส์
สมาคมประกันวินาศภัยไทย

วัตถุประสงค์ในการสัมมนา

1. เปรียบเทียบการรับขนส่งของตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์กับร่างพระราชบัญญัติการรับขนส่ง
ของทางถนนระหว่างประเทศ
2. ทราบความเป็นมาโดยรวมของร่างกฎหมาย
3. การเตรียมความพร้อมและผลกระทบต่อ
Carrier's Liability Policy

ข้อแตกต่าง

- ขอบเขตการใช้บังคับ
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง
- ใบตราส่ง
- หน้าที่ของผู้ขนส่ง
- สิทธิของผู้ขนส่ง
- หน้าที่ของผู้ส่ง
- ความรับผิดของผู้ส่ง
- ผู้มีสิทธิสั่งผู้ขนส่ง
- หน้าที่ของผู้รับตราส่ง

ข้อแตกต่าง

- ความรับผิดของผู้ขนส่ง
- ข้อยกเว้นความรับผิดผู้ขนส่ง
- ข้อจำกัดความรับผิดผู้ขนส่ง
- การคิดค่าสินไหมทดแทน
- อายุความ
- การใช้สิทธิเรียกร้อง
- ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี
- ข้อตกลงอนุญาโตตุลาการ

ขอบเขตการใช้บังคับ : ป.พ.พ.

- ใช้บังคับกับการรับขนของโดยผู้ขนส่งเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติ (ม.608)
- ไม่ใช้บังคับกับ (ม.609)
 - การรับขนของหรือคนโดยสารในหน้าที่ของกรมรถไฟหลวงแห่งกรุงสยาม
 - การขนไปรษณีย์ในหน้าที่กรมไปรษณีย์โทรเลข
 - การรับขนของทางทะเล

ขอบเขตการใช้บังคับ : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ผ่านการพิจารณาทั้งสองสภาแล้ว แต่ยังไม่ผลใช้บังคับ
- เมื่อมีผลใช้บังคับ จะไม่นำบทบัญญัติเรื่องการรับขนของตาม ป.พ.พ. มาใช้การรับขนของทางถนนที่อยู่ภายใต้บังคับ พ.ร.บ. ฉบับนี้
- กลุ่มประเทศตามความตกลง GMS มีพันธะที่จะมีกฎหมายในลักษณะเดียวกันนี้

ขอบเขตการใช้บังคับ : ร่าง พ.ร.บ.๙

- ใช้บังคับกับการรับขนของทางถนนด้วยรถ (ม.4)
 - จากสถานที่รับมอบของในราชอาณาจักรไปยังสถานที่ส่งมอบของนอกราชอาณาจักร
 - จากสถานที่รับมอบของนอกราชอาณาจักรมายังสถานที่ส่งมอบของในราชอาณาจักร
 - จากสถานที่รับมอบของในประเทศหนึ่งไปยังสถานที่ส่งมอบของในอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักร
 - กรณีที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสัญชาติไทยหรือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย เว้นแต่คู่สัญญาจะระบุให้ใช้กฎหมายของประเทศอื่นหรือกฎหมายระหว่างประเทศ
 - กรณีที่มีการขนส่งทางอื่นด้วย ไม่ว่าจะเป็นทางรถไฟ ทางน้ำ หรือทางอากาศ โดยไม่มีการขนถ่ายของลงจากรถ

ขอบเขตการใช้บังคับ : ร่าง พ.ร.บ.๙

- ไม่ใช่บังคับกับ
 - การรับขนไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศ (ม.4 วรรคสอง)
 - การสูญหาย / เสียหาย / ส่งมอบชกซ้ำที่เกิดขึ้นในระหว่างการขนส่งทางอื่น หากผู้ขนส่งพิสูจน์ได้ว่าการสูญหาย / เสียหาย / ส่งมอบชกซ้ำไม่ได้เกิดจากการกระทำ / ละเว้นหน้าที่ของผู้ขนส่ง แต่เกิดจากเหตุอื่นซึ่งอาจเกิดขึ้นได้กับการขนส่งทางอื่น ให้ความรับผิดชอบของผู้ขนส่งเป็นไปตามกฎหมายที่ใช้กับการขนส่งรูปแบบอื่นนั้น (ม.5)
 - สัญญารับขนของทางถนนระหว่างประเทศที่ผู้ขนส่งได้รับมอบของไว้แล้วก่อนวันที่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ (ม.44)

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง : ป.พ.พ.

- ผู้ส่ง/ผู้ตราส่ง - ผู้ทำความตกลงกับผู้ขนส่งเพื่อให้ขนส่งของ (ม.610)
- ผู้รับตราส่ง - ผู้ซึ่งส่งของไปถึง (ม.610)
- ผู้ขนส่ง - ผู้รับขนส่งของเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติ (ม.608)
- ผู้ขนส่งคนอื่น - บุคคลที่ผู้ขนส่งมอบหมายให้ขนส่งของไปอีกทอดหนึ่ง (ม.617)
- ผู้ขนส่งหลายคนหลายทอด - ม.618

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ (ม.3)

- ผู้ส่ง - ผู้เป็นคู่สัญญากับผู้ขนส่งในสัญญารับขนของทางถนนระหว่างประเทศ
- ผู้รับตราส่ง - ผู้ซึ่งมีชื่อระบุไว้ในใบตราส่งให้เป็นผู้รับตราส่ง/ผู้มีสิทธิในการรับของจากผู้ขนส่ง
- ผู้ขนส่ง - ผู้ประกอบธุรกิจการรับขนของทางถนนเพื่อค่าระวาง โดยทำสัญญารับขนของทางถนนระหว่างประเทศกับผู้ส่ง
- ผู้ขนส่งช่วง - บุคคลที่ผู้ขนส่งมอบหมายให้ขนของ ไม่ว่าจะช่วงใดช่วงหนึ่ง และรวมถึงลูกจ้าง ตัวแทนของผู้ขนส่งช่วง และบุคคลอื่นที่ผู้ขนส่งช่วงมอบหมายช่วงต่อให้ทำการรับขนของ ไม่ว่าจะมีการมอบหมายช่วงกันก็ทอดก็ตาม

ใบตราส่ง : ป.พ.พ.

- ไม่มีนิยาม
- ถ้าผู้ส่งเรียกเอาใบตราส่ง ผู้ขนส่งต้องออกให้ (ม.613)
- ต้องมีลายมือชื่อผู้ขนส่งและรายการตามม.613
- โอนได้เว้นแต่มีข้อห้ามสลักหลังโอน (ม.614)
- ต้องเวนคืนหรือให้ประกันตามควร เมื่อผู้รับตราส่งจะรับของ (ม.615)
- ระบุชื่อยกเว้นหรือข้อจำกัดความรับผิดชอบได้แต่จะใช้ได้ต่อเมื่อผู้ส่งได้ตกลงด้วยโดยชัดแจ้ง (ม.625)

ใบตราส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- เอกสารที่ผู้ขนส่งออกให้ผู้ส่งเพื่อเป็นหลักฐานแห่งสัญญารับขนของทางถนนระหว่างประเทศ และเป็นหลักฐานในการรับมอบของ (ม.3)
- ผู้ขนส่งต้องออกใบตราส่งให้ผู้ส่ง (ม.9)
- แต่หากผู้ขนส่งไม่ออกใบตราส่ง / ใบตราส่งบกพร่องหรือสูญหาย ก็ไม่กระทบต่อความมีอยู่ / ความถูกต้องของสัญญารับขน และให้อยู่ภายใต้บังคับ พ.ร.บ. ฉบับนี้ (ม.9 วรรคสอง)
- ต้องจัดทำเป็นต้นฉบับจำนวน 3 ฉบับ มอบให้ผู้ส่ง + ติดไปกับของ + เก็บไว้ที่ผู้ขนส่ง (ม.10 วรรคหนึ่ง)
- กรณีมีการบรรทุกของไว้ในรถต่างคัน / เป็นของต่างชนิดกัน / แบ่งของที่ขนส่งออกเป็นหลายส่วน ผู้ส่งมีสิทธิเรียกให้ผู้ขนส่งออกใบตราส่งสำหรับรถแต่ละคัน / ของแต่ละชนิด / แต่ละส่วนแห่งของที่ขนส่งได้ (ม.11)

ใบตราส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ต้องมีลายมือชื่อผู้ส่งและผู้ขนส่ง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ส่งหรือผู้ขนส่ง (ม.10 วรรคสอง)
- การลงลายมือชื่อ รวมถึงการลงลายมือชื่อที่ปรากฏในเอกสารทางโทรสาร การประทับตรา การใช้สัญลักษณ์ การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (ม.10 วรรคสาม)
- ต้องมีรายการตาม ม. 12 หรืออาจมีรายการตาม ม.13 ด้วยก็ได้

หน้าที่ของผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- ส่งของไปให้ถึงจุดหมายตามที่ได้ตกลงกันไว้ (ม.610)
- บอกกล่าวแก่ผู้รับตราส่งเมื่อของมาถึง (ม.622)
- บอกกล่าวผู้ส่งและถามเอาคำสั่งของผู้ส่ง หากไม่พบตัวผู้รับตราส่ง / ผู้รับตราส่งบอกปิดไม่รับมอบของ (ม.631 วรรคหนึ่ง)
- บอกกล่าวการเอาของเสียดูไปฝาก / เอาออกขายทอดตลาด แก่ผู้ส่ง / ผู้รับตราส่งโดยไม่ชักช้า เว้นแต่ไม่สามารถทำได้ ถ้าละเลยไม่บอกกล่าว ผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบค่าเสียหาย (ม.631 วรรคสี่)

หน้าที่ของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ตรวจสอบความถูกต้องของรายการในใบตราส่ง ปริมาณ จำนวนและน้ำหนัก สภาพภายนอกแห่งของและหีบห่อที่บรรจุของ เมื่อได้รับมอบจากผู้ส่ง (ม.14 วรรคหนึ่ง)
- บันทึกข้อแตกต่างไว้ในใบตราส่ง หากพบว่าของที่รับมอบแตกต่างจากรายการที่ระบุไว้ หากไม่บันทึก ถือว่าผู้ขนส่งได้รับมอบของครบถ้วนและของอยู่ในสภาพสมบูรณ์ (ม.14 วรรคสอง)
- บันทึกข้อสงวนและเหตุที่ไม่อาจตรวจสอบความถูกต้องไว้ในใบตราส่ง หากไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของรายการได้ หากไม่บันทึกข้อสงวน ให้สันนิษฐานว่าของและหีบห่ออยู่ในสภาพดี จำนวนหีบห่อ เครื่องหมายพิเศษ และหมายเลขหีบห่อถูกต้องตรงตามที่ระบุไว้ในใบตราส่ง (ม.14 วรรคสาม)

หน้าที่ของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- แจ้งและถามเอาคำสั่งจากผู้มีสิทธิในการจัดการของ หากก่อนของจะไปถึงสถานที่ส่งมอบ การรับขนของกลายเป็นพันวิสัย / ยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องดำเนินการแตกต่างไปจากสัญญา (ม.15 วรรคหนึ่ง)
- ดำเนินการเท่าที่จำเป็นและเกิดประโยชน์แก่ผู้มีสิทธิในการจัดการของ หากผู้ขนส่งไม่สามารถแจ้งและถามเอาคำสั่งจากผู้มีสิทธิในการจัดการของ / ถามแล้วแต่ไม่ได้รับคำสั่งภายในเวลาอันควร (ม.15 วรรคสอง)

หน้าที่ของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- แจงและถามเอาคำสั่งจากผู้ส่ง หากของไปถึงสถานที่ส่งมอบ แต่มีเหตุทำให้ผู้ขนส่งไม่สามารถส่งมอบของให้ผู้รับตราส่งได้ / ผู้รับตราส่งปฏิเสธไม่ยอมรับมอบของ และให้นำ ม.15 วรรคสอง มาใช้โดยอนุโลม (ม.16 วรรคหนึ่ง)
 - ในระหว่างที่ผู้ขนส่งยังไม่ได้รับคำสั่งจากผู้ส่ง ผู้รับตราส่งอาจเรียกให้ผู้ขนส่งส่งมอบของแก่ตนได้ แม้ผู้รับตราส่งจะได้ปฏิเสธไม่ยอมรับมอบของมาก่อนแล้วก็ตาม (ม.16 วรรคสอง)
 - หากเหตุที่ทำให้ผู้ขนส่งไม่สามารถส่งมอบของได้เกิดขึ้นภายหลังจากที่สิทธิในการจัดการของผู้ส่งสิ้นสุดลงตาม ม.26 (1) ผู้รับตราส่งมีสิทธิสั่งให้ผู้ขนส่งส่งมอบของแก่บุคคลอื่น และให้ถือว่าผู้รับตราส่งเป็นผู้ส่ง และบุคคลอื่นเป็นผู้รับตราส่ง และให้นำ ม.16 วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้โดยอนุโลม (ม.16 วรรคสาม)

หน้าที่ของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- แจงผู้ส่งโดยทันทีเพื่อทำความตกลงใหม่ กรณีที่ผู้ส่งสั่งให้ผู้ขนส่งเปลี่ยนแปลงการขนส่งแต่การเปลี่ยนแปลงนั้นไม่อยู่ในวิสัยที่สามารถทำได้ หากไม่สามารถตกลงกันได้ ให้ส่งของกลับคืนสถานที่รับมอบ (ม.25 วรรคสอง)

สิทธิของผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- ได้รับค่าระวางพาหนะและอุปกรณ์ (ม.623)
- ได้รับค่าระวางตามส่วนแห่งระยะทางที่ได้จัดการขนส่งไป + ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพราะเหตุที่ผู้ส่ง / ผู้ตราส่งบอกงด / เพราะสิ่งของกลับคืน / เพราะจัดการประการอื่น (ม.626 วรรคสอง)
- ยึดหน่วงของ เพื่อเป็นประกันการใช้เงินค่าระวางและอุปกรณ์ (ม.630)

สิทธิของผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- นำของไปฝาก ณ สำนักงานฝากทรัพย์ เมื่อหาตัวผู้รับตราส่งไม่พบ / ไม่ยอมรับของและขอคำสั่งจากผู้ส่งแล้ว แต่ผู้ส่งเพิกเฉยหรือสั่งแต่ทำไม่ได้ หรือตามพฤติการณ์ไม่อาจขอคำสั่งได้ (ม.631 วรรคสอง)
- ขายทอดตลาด (ของสดเสียได้) หากชักช้าจะเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือราคาไม่คุ้มค่าคุ้มค่าระวางและอุปกรณ์ (ม.631 วรรคสาม)

สิทธิของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ได้รับค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการแจ้งและถามเอาคำสั่งจากผู้มีสิทธิในการจัดการของ และการปฏิบัติตามคำสั่ง ในกรณีที่การรับขนตามสัญญา กลายเป็นพันธวิสัยก่อนของถึง หรือเมื่อไปถึงแล้วส่งมอบของไม่ได้ (ม.18)
- ยึดหน่วงของจนกว่าจะได้รับชำระค่าธรรมเนียมการรับขนหรือได้รับประกันตามสมควร (ม.19)

สิทธิของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- นำของออกขายทอดตลาดและต้องบอกกล่าวการดำเนินการให้ผู้มีสิทธิในการจัดการของทราบโดยไม่ชักช้า หากผู้ขนส่งไม่สามารถแจ้งและถามเอาคำสั่งจากผู้มีสิทธิในการจัดการของ / ถามแล้วแต่ไม่ได้รับคำสั่ง และของที่รับขนนั้นเป็นของสดเสียได้ หากการหน่วงช้าไว้จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ของ / ราคาของนั้นไม่คุ้มค่าธรรมเนียมการรับขน (ม.17)
- เมื่อขายทอดตลาดแล้ว ผู้ขนส่งมีสิทธิหักเงินไว้เป็นค่าธรรมเนียมการรับขน หากมีเงินคงเหลือ ให้ส่งมอบแก่ผู้มีสิทธิในการจัดการของโดยเร็ว (ม.17 วรรคสอง)

สิทธิของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.๙

- ขนถ่ายของอันตรายลงจากรถ / ทำลาย / ทำให้หมดฤทธิ์ตามความจำเป็นแห่งกรณี โดยไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ส่ง หากปรากฏว่าของนั้นจะเกิดอันตราย / เสียหายต่อบุคคลอื่น / ทรัพย์สินของบุคคลอื่นอย่างแน่ชัด แม้ผู้ส่งได้แจ้งสภาพอันตรายแห่งของและข้อควรระวัง และผู้ขนส่งทราบสภาพอันตรายแห่งของแล้ว และมีสิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจากผู้ส่งด้วย หากผู้ขนส่งไม่ทราบถึงสภาพอันตรายแห่งของและข้อควรระวัง (ม.24)
- ได้รับความยินยอมการรับขนตามที่ดำเนินการตามคำสั่งของผู้ส่งที่เปลี่ยนแปลงการขนส่ง รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดขึ้นเพราะเหตุหยุดการขนส่ง / ส่งของกลับคืน / เปลี่ยนสถานที่ส่งมอบ / ส่งมอบของแก่ผู้รับตราส่งอื่น (ม.25 วรรคสาม)

หน้าที่ของผู้ส่ง

- ป.พ.พ.
 - ต้องทำใบกำกับของ กรณีที่ผู้ขนส่งเรียกให้ทำ (ม.612)
- ร่าง พ.ร.บ.๙
 - แหบเอกสารที่จำเป็นแก่การดำเนินการพิธีการทางศุลกากร / พิธีการอื่น รวมทั้งจัดเอกสารและข้อมูลที่ผู้ขนส่งต้องการให้ผู้ขนส่ง/ดำเนินการให้ผู้ขนส่งเข้าถึงข้อมูลนั้นได้ (ม.22)
 - แจ้งสภาพอันตรายแห่งของและข้อควรระวังให้ผู้ขนส่งทราบ ก่อนส่งมอบของที่มีสภาพที่อาจเกิดอันตราย เว้นแต่ผู้ขนส่งทราบถึงสภาพแห่งของนั้นแล้วขณะรับมอบ (ม.23)

ความรับผิดของผู้ส่ง : ป.พ.พ.

- ถ้าของเป็นสภาพอันจะก่อให้เกิดอันตรายได้/เป็นสภาพเกือบจะก่อให้เกิดเสียหายแก่บุคคล / ทรัพย์สิน ผู้ส่งต้องแสดงสภาพแห่งของนั้นไว้ก่อนทำสัญญา ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ผู้ส่งจะต้องรับผิดชอบในการเสียหายอันเกิดแต่ของนั้น (ม.619)

ความรับผิดของผู้ส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- รับผิดต่อผู้ขนส่งในความสูญหาย / เสียหาย อันเกิดจากความไม่ถูกต้อง / ไม่ครบถ้วน / ไม่เพียงพอของรายละเอียดในใบตราส่ง (ม.20)
- รับผิดต่อผู้ขนส่งในความเสียหาย อันเกิดจากความบกพร่องในการบรรจุหีบห่อ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่ง รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกิดจากความบกพร่องในการบรรจุหีบห่อ เว้นแต่ความบกพร่องเห็นประจักษ์ / ไม่เห็นประจักษ์ แต่ผู้ขนส่งรู้ในขณะรับมอบของและไม่บันทึกข้อสงวน (ม.21)

ความรับผิดของผู้ส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- รับผิดต่อผู้ขนส่งในความเสียหายที่เกิดจากความไม่ถูกต้อง / ไม่ครบถ้วน / ไม่เพียงพอของเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นแก่การดำเนินพิธีการทางศุลกากร / พิธีการอื่น เว้นแต่ความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ขนส่ง (ม.22)
- รับผิดต่อผู้ขนส่งในความเสียหาย / ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น / เป็นผลจากการขนถ่ายของที่มีสภาพอันตรายลงจากรถ / ทำลาย / ทำให้หมดฤทธิ์ตามความจำเป็นแห่งกรณี หากผู้ส่งไม่แจ้งสภาพอันตรายแห่งของและข้อควรระวัง (ม.23)

สิทธิในการส่งผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- ผู้ส่ง / ผู้ทรงใบตราส่งมีสิทธิให้ผู้ขนส่งงดการส่งของ / ให้ส่งกลับคืนมา / ให้จัดการแก่ของนั้นเป็นอย่างอื่น ตราบที่ของยังอยู่ในมือผู้ขนส่ง (ม.626)
- สิทธิของผู้ส่งตกแก่ผู้รับตราส่ง เมื่อของถึงตำบลที่กำหนดให้ส่ง + ผู้รับตราส่งได้เรียกให้ส่งมอบแล้ว (ม.627)

สิทธิในการส่งผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.๙

- ผู้ส่งมีสิทธิส่งให้ผู้ขนส่งเปลี่ยนแปลงการขนส่ง โดยหยุดการขนส่ง / ส่งของกลับคืนสถานที่รับมอบ / เปลี่ยนสถานที่ส่งมอบ / ส่งมอบของแก่ผู้รับตราส่งอื่น เว้นแต่ผู้ส่งได้กำหนดไว้ในใบตราส่ง ให้ผู้รับตราส่งเป็นผู้มีสิทธิในการจัดการของนับแต่เวลาที่มีการออกใบตราส่ง (ม.25)
- สิทธิในการจัดการของผู้ส่งสิ้นสุดเมื่อ (ม.26)
 - 1) ของไปถึงสถานที่ส่งมอบ + ผู้รับตราส่งเรียกให้ผู้ขนส่งส่งมอบของ / เรียกให้ผู้ขนส่งส่งมอบใบตราส่งฉบับที่ 2 และได้รับมอบใบตราส่งแล้ว
 - 2) มีการส่งมอบของให้ผู้รับตราส่ง
- เมื่อสิทธิของผู้ขนส่งสิ้นสุดลง ให้ผู้ขนส่งปฏิบัติตามคำสั่งของผู้รับตราส่ง

หน้าที่ของผู้รับตราส่ง

- ป.พ.พ.
 - เว้นคืนใบตราส่งหรือให้ประกันตามสมควร เมื่อจะรับของ (ม.615)
- ร่าง พ.ร.บ.๙
 - โต้แย้งเป็นหนังสือแก่ผู้ขนส่งถึงการสูญหาย/เสียหาย ในขณะที่รับมอบ หากเห็นประจักษ์ว่าของสูญหายบางส่วนหรือเสียหาย หรือภายใน 7 วันทำการนับแต่รับมอบของ หากการสูญหายบางส่วนหรือเสียหายไม่เห็นประจักษ์ หากผู้รับตราส่งไม่โต้แย้งเป็นหนังสือ ให้สันนิษฐานว่าผู้ขนส่งส่งมอบของถูกต้องตามใบตราส่ง (ม.27)

ความรับผิดของผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- รับผิดกรณีของสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชกช้า (ม.616)
- ผู้ขนส่งต้องรับผิดในการที่ของสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชกช้า อันเกิดจากความผิดของผู้ขนส่งอื่น / บุคคลอื่นที่ตนได้มอบหมายของนั้นไปอีกทอดหนึ่ง (ม.617)
- Vicarious : ผู้ขนส่งต้องรับผิดในการที่ของสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบชกช้า อันเกิดจากความผิดของผู้ขนส่งหลายคนหลายทอด (ม.618)

ความรับผิดของผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- เริ่มรับผิดเมื่อ? (ม.616 “ของอันเขาได้มอบหมายแก่ตน”)
- การสิ้นสุดความรับผิดของผู้ขนส่ง (ม.623)
 - เมื่อผู้รับตราส่งรับมอบของโดยไม่อิดเอื้อน + ชำระค่าระวางและอุปกรณ์ค่าระวาง
 - เว้นแต่ความสูญหาย / เสียหายไม่เห็นจากสภาพภายนอก และได้บอกกล่าวผู้ขนส่งภายใน 8 วันนับแต่วันส่งมอบ
 - เว้นแต่มีการทุจริต / ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันเป็นความผิดของผู้ขนส่ง

ความรับผิดของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- รับผิดกรณีของสูญหาย เสียหาย หรือส่งมอบช้กช้า ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ผู้ขนส่งรับมอบของจนถึงเวลาส่งมอบ (ม.28)
- การส่งมอบช้กช้า คือ (ม.28)
 - 1) ไม่สามารถส่งมอบของได้ภายในเวลาที่กำหนด
 - 2) ไม่สามารถส่งมอบของได้ภายในเวลาอันควร กรณีไม่ได้กำหนดเวลาส่งมอบไว้ให้ค้ำนึ่งพฤติการณ์แห่งกรณีประกอบ

ความรับผิดของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- กรณีล่วงพ้นกำหนดเวลาส่งมอบ / เวลาอันควรส่งมอบ ผู้ส่งหรือผู้รับตราส่งมีสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ (ม.29)
 - 1) รับของ
 - 2) รับของ + เรียกค่าเสียหายอันเป็นผลจากการส่งมอบช้กช้า
 - 3) ไม่รับของ + เรียกค่าเสียหายจากการส่งมอบช้กช้า

ความรับผิดของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ในกรณีที่กำหนดเวลาส่งมอบล่วงหน้าไปไม่น้อยกว่า 30 วันนับแต่วันครบกำหนดส่งมอบ / กำหนดเวลาอันควรส่งมอบล่วงหน้าไปไม่น้อยกว่า 60 วันนับแต่วันที่ผู้ขนส่งได้รับมอบของนั้น ให้ถือว่าของนั้นสูญหายโดยสิ้นเชิง ผู้ส่งหรือผู้รับตราส่งมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเสมือนของสูญหายสิ้นเชิง เว้นแต่ปรากฏหลักฐานว่าของนั้นยังไม่ได้สูญหาย (ม.29 วรรคสอง)
- ถ้าผู้ขนส่งได้ของนั้นมาภายหลังเวลาในม.29 วรรคสอง ให้ผู้ขนส่งแจ้งให้ผู้ส่ง / ผู้รับตราส่งทราบ หากผู้ส่ง / ผู้รับตราส่งจะรับของนั้น ให้ผู้ขนส่งส่งมอบของให้ หากผู้ส่ง / ผู้รับตราส่งได้รับค่าสินไหมทดแทนไปแล้ว ผู้ส่ง / ผู้รับตราส่งต้องคืนค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ขนส่ง แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในความสูญหายบางส่วน / ความเสียหาย / การส่งมอบซ้ำ (ม.29 วรรคสาม)

ความรับผิดของผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- หากผู้ส่ง/ผู้รับตราส่งไม่ใช่สิทธิตาม ม.29 วรรคสาม ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการได้ของมา ให้ผู้ขนส่งมีสิทธิจัดการของตามกฎหมายที่บังคับใช้ ณ สถานที่ที่ของนั้นอยู่
- Vicarious : ผู้ขนส่งต้องรับผิดในการกระทำของลูกจ้าง และตัวแทนของตน และผู้ขนส่งช่วง ในความเสียหายอันเกิดจากการกระทำหรือละเว้นหน้าที่ตามสัญญา (ม.30)
- ผู้ขนส่งจะอ้างเหตุสภาพบกพร่องของรถที่ใช้ในการรับขน เพื่อให้ตนหลุดพ้นจากความรับผิดไม่ได้ (ม.31)

ข้อยกเว้นความรับผิดผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- ข้อความยกเว้นความรับผิดของผู้ขนส่งในใบตราส่งหรือเอกสารอื่น ๆ ที่ผู้ขนส่งออกให้แก่ผู้ส่งเป็นโมฆะ เว้นแต่ผู้ส่งจะได้อาศัยความตกลงด้วยโดยชัดแจ้ง (ม.625)
- ข้อยกเว้นความรับผิดตามกฎหมาย (ม.616)
 - 1) เหตุสุดวิสัย
 - 2) สภาพแห่งของนั่นเอง
 - 3) ความผิดของผู้ส่งหรือผู้รับตราส่ง
 - 4) ของมีค่าที่ไม่ได้แจ้งราคาและสภาพไว้ในขณะส่ง (ม.620)

ข้อยกเว้นความรับผิดผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ข้อตกลงในสัญญาซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือมีผลเป็นการปลดเปลื้องหน้าที่หรือความรับผิดของผู้ขนส่ง ทำให้เสื่อมสิทธิแก่ผู้ส่งหรือผู้รับตราส่งตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. นี้ หรือกำหนดให้มีการทำประกันภัยเพื่อประโยชน์ของผู้ขนส่ง ข้อกำหนดนั้นเป็นโมฆะ (ม.8 วรรคหนึ่ง)
- แต่ไม่ตัดสิทธิคู่สัญญาที่จะกำหนดหน้าที่และความรับผิดของผู้ขนส่งไว้ไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. นี้ (ม.8 วรรคสอง)

ข้อยกเว้นความรับผิดผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ข้อยกเว้นความรับผิดตามกฎหมายมี 10 เหตุ (ม.32 และ ม.33)
 - 1) เหตุสุดวิสัย
 - 2) สภาพแห่งของนั่นเอง
 - 3) การกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ส่งหรือผู้รับตราส่ง
 - 4) การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ส่งหรือผู้รับตราส่ง แล้วแต่กรณี เว้นแต่เป็นผลจากการกระทำหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือความประมาทเลินเล่อของผู้ขนส่งหรือบุคคลที่ผู้ขนส่งต้องร่วมรับผิดตาม ม.30

ข้อยกเว้นความรับผิดผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- 5) ผู้ส่งได้มอบของโดยไม่บรรจุหีบห่อ หรือสภาพหีบห่อบกพร่องหรือไม่เหมาะสม อันทำให้ของนั้นเสื่อมสภาพหรือเสียหาย
- 6) ผู้ส่งได้มอบของโดยไม่ทำเครื่องหมาย หรือไม่ระบุจำนวนหีบห่อให้ชัดเจนหรือให้ครบถ้วน
- 7) การใช้รถที่ไม่มีวัสดุคลุมสินค้า ซึ่งได้ตกลงและได้จัดแจ้งในใบตราส่ง เว้นแต่ปรากฏว่าของนั้นมีปริมาณลดลงอย่างผิดปกติ หรือของที่เป็นหีบห่อสูญหาย
- 8) การยกขน การบรรทุก การจัดเรียง หรือการขนถ่ายของซึ่งได้กระทำโดยผู้ส่ง ผู้รับตราส่ง หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าว

ข้อยกเว้นความรับผิดผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- 9) การขนส่งของที่ง่ายต่อความสูญหาย หรือเสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการแตกหัก เป็นสนิม เนาเปื่อย แห้ง รั่ว หรือการกระทำของแมลงหรือสัตว์อื่น ทั้งนี้ ถ้าการขนส่งนั้นได้ใช้รถที่มีอุปกรณ์พิเศษเพื่อควบคุมอุณหภูมิหรือความชื้นของอากาศ ผู้ขนส่งต้องพิสูจน์ด้วยว่าตนได้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่พึงกระทำในการใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์นั้น รวมทั้งตามคำสั่งพิเศษที่ตนได้รับมาครบถ้วนแล้ว
- 10) การรับขนปศุสัตว์ โดยผู้ขนส่งต้องพิสูจน์ว่าตนได้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่พึงกระทำ รวมทั้งตามคำสั่งพิเศษที่ตนได้รับมาครบถ้วนแล้ว

ข้อจำกัดความรับผิดผู้ขนส่ง : ป.พ.พ.

- Contractual Limitation : ไม่ได้กำหนดจำนวนไว้ แต่ผู้ส่งต้องตกลงโดยชัดแจ้ง (ม.625)
- รับผิดในของมีค่าไม่เกินราคาของผู้ส่งแจ้งราคา (ม.620 วรรคสอง)
- ค่าสินไหมทดแทนในการส่งมอบของชำรุดต้องไม่เกินกว่าจำนวนเช่นที่พึงกำหนดในกรณีสูญหายสิ้นเชิง (ม.621)

ข้อจำกัดความรับผิดผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.๙

■ Statutory Limitation (ม.36)

- 1) กรณีของสูญหายหรือเสียหาย ให้จำกัดความรับผิดของผู้ขนส่งไว้ไม่เกินกิโลกรัมละ 8.33 หน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินต่อน้ำหนักทั้งหมดแห่งของที่สูญหายหรือเสียหายนั้น
- 2) กรณีส่งมอบชกช้า ให้จำกัดความรับผิดของผู้ขนส่งไว้ไม่เกินค่าธรรมเนียมการรับขน

ไม่ใช่ข้อจำกัดความรับผิดผู้ขนส่ง : ร่าง พ.ร.บ.๙

- 1) เมื่อผู้ส่งได้แจ้งราคาของไว้ก่อนที่ผู้ขนส่งรับมอบของ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมตามจำนวนที่ตกลงกับผู้ขนส่ง โดยได้แสดงราคาของไว้ในใบตราส่งแล้ว ให้ผู้ขนส่งรับผิดเท่าราคาที่แสดงไว้ในใบตราส่ง หรือตามส่วนที่สูญหาย / เสียหาย
- 2) เมื่อผู้ส่งแจ้งจำนวนเงินส่วนได้เสียพิเศษอันเนื่องจากของนั้นอาจสูญหาย / เสียหาย / ส่งมอบชกช้า ก่อนที่ผู้ขนส่งรับมอบของ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมตามจำนวนที่ตกลงกับผู้ขนส่ง โดยได้แสดงจำนวนเงินส่วนได้เสียพิเศษไว้ในใบตราส่งแล้ว ให้ผู้ขนส่งรับผิดเพื่อความเสียหายอื่นซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ แต่ไม่เกินจำนวนเงินส่วนได้เสียพิเศษที่แสดงไว้ในใบตราส่ง
- 3) เมื่อการสูญหาย / เสียหาย / ส่งมอบชกช้าที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลจากการที่ผู้ขนส่ง / ลูกจ้าง / ตัวแทนของผู้ขนส่ง / ผู้ขนส่งช่วงกระทำการโดยเจตนาให้เกิดการสูญหาย / เสียหาย / ส่งมอบชกช้า / ละเลยไม่เอาใจใส่ ทั้งที่รู้ว่าการสูญหาย / เสียหาย / ส่งมอบชกช้าอาจเกิดขึ้นได้ ให้ผู้ขนส่งรับผิดต่อผู้ส่ง / ผู้รับตราส่งตามความเสียหายที่แท้จริง

การคิดค่าสินไหมทดแทน

- ป.พ.พ. : ไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ
- ร่าง พ.ร.บ.ฯ : ของสัญญาหาย / เสียหาย คิดจาก
 - 1) ราคาตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า
 - 2) หากไม่มีราคาตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ให้คำนวณตามราคาตลาดในขณะนั้น
 - 3) ถ้าไม่มีทั้งราคาตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าและราคาตลาด ให้คำนวณตามราคาปกติแห่งของนั้น ณ สถานที่และเวลาที่ผู้ขนส่งได้รับมอบของ

การคิดค่าสินไหมทดแทน : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- กรณีของสัญญาซื้อขายสินค้า ผู้ขนส่งต้องชดใช้ค่าธรรมเนียมการรับขน และค่าภาษีอากรเต็มตามจำนวนเพิ่มด้วย
- แต่หากของสูญหายบางส่วน ให้ชดใช้ตามส่วนแห่งของที่สูญหาย (ม.34 วรรคสาม)
- การแปลงหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินให้เป็นสกุลเงินบาท ให้คำนวณ ณ เวลาอันเป็นฐานแห่งการคำนวณค่าสินไหมทดแทน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย (ม.35)

อายุความ : ป.พ.พ.

- การฟ้องผู้ขนส่งให้รับผิดชอบในการที่ของสูญหายหรือบุบสลายหรือส่งมอบชกช้า ต้องฟ้องภายใน 1 ปี นับแต่วันส่งมอบ หรือวันที่ควรจะได้อรับมอบ เว้นแต่ในกรณีที่มีการทุจริต (ม.624)

อายุความ : ร่างพ.ร.บ.ฯ

- สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากการรับขนของทางถนนระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะมมูลจากสัญญา / มุลละเมิด มีอายุความ 1 ปี (ม.42)
- การเริ่มนับอายุความ
 - 1) กรณีของสูญหายบางส่วน / เสียหาย / ส่งมอบชกช้า ให้เริ่มนับแต่วันที่ผู้ขนส่งได้ส่งมอบของให้แก่ผู้รับตราส่ง
 - 2) กรณีของสูญหายสิ้นเชิง ให้เริ่มนับตั้งแต่เมื่อพ้นกำหนด 30 วันนับแต่วันครบกำหนดเวลาส่งมอบของ หรือหากไม่มีกำหนดวันส่งมอบของ ให้เริ่มนับตั้งแต่เมื่อพ้นกำหนด 60 วันนับแต่วันที่ผู้ขนส่งได้รับมอบของจากผู้ส่ง

อายุความ : ร่างพ.ร.บ.ฯ

- การนับอายุความกรณีอื่นให้เป็นไปตาม ป.พ.พ. เช่น
 - กรณีความรับผิดในมูลละเมิดที่มีโทษทางอาญา และกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่า ให้นำอายุความที่ยาวกว่ามาใช้บังคับ (ป.พ.พ. ม.448 วรรคสอง)
- สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากการกระทำ / ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของผู้ขนส่ง / ลูกจ้าง / ตัวแทน / ผู้ขนส่งช่วง มีอายุความ 3 ปี นับตั้งแต่วันครบกำหนดเวลาส่งมอบของ / หากไม่มีกำหนดวันส่งมอบของ ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่พ้นกำหนด 60 วันนับแต่วันที่ผู้ขนส่งได้รับมอบของจากผู้ส่ง (ม.43)

หลัก Himalaya : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- การใช้สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นจากการรับขนของตาม พ.ร.บ. นี้ ให้รวมถึงการใช้สิทธิเรียกร้องต่อลูกจ้าง ตัวแทน หรือผู้ขนส่งช่วงด้วย ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องนั้นมาจากมูลสัญญา/ละเมิด
- ลูกจ้าง ตัวแทน หรือผู้ขนส่งช่วงมีสิทธิยกข้อต่อสู้ของผู้ขนส่งตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. นี้ ขึ้นต่อสู้ผู้ใช้สิทธิเรียกร้องด้วย (ม.38)

หมายเหตุ – ไม่มีหลักนี้ใน ป.พ.พ.

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี : ป.พ.พ.

- เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
 - ศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล
 - ศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี : ร่าง พ.ร.บ.ฯ

- ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ม.39)
- หรือศาลในประเทศที่มีความตกลงกับประเทศไทยเกี่ยวกับการรับขนของทางถนนระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีดังกล่าวตามกฎหมายของประเทศนั้นได้ ดังนี้
 - 1) ศาลในประเทศที่เป็นจุดเริ่มต้น / จุดปลายทางของการรับขนของ
 - 2) ศาลในประเทศที่ของสูญหายหรือเกิดความเสียหายขึ้น
 - 3) ศาลในประเทศที่เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของผู้ขนส่ง
 - 4) ศาลในประเทศที่โจทก์มีภูมิลำเนา

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี : ร่าง พ.ร.บ.๙

- กรณีที่คู่สัญญารับขนของทางถนนระหว่างประเทศได้ฟ้องคู่สัญญาอีกฝ่ายเพื่อใช้สิทธิเรียกร้องตามมูลสัญญา + มูลละเมิด / เฉพาะมูลละเมิด ต่อศาลที่มีเขตอำนาจตาม พ.ร.บ. นี้แล้ว
 - 1) หากบุคคลภายนอกซึ่งได้รับความเสียหายจากการรับขนของทางถนนระหว่างประเทศในมูลละเมิดเดียวกันได้ฟ้องคู่สัญญาต่อศาลอื่นที่มีเขตอำนาจ และศาลนั้นเห็นสมควรให้พิจารณาคดีรวมกัน หรือ
 - 2) บุคคลภายนอกร้องขอ ไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนที่ศาลมีคำพิพากษา และถ้าศาลเห็นว่าคดีเหล่านั้นเกี่ยวเนื่องกัน

ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี : ร่าง พ.ร.บ.๙

- ก็ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้โอนคดีดังกล่าวไปรวมพิจารณากับคดีระหว่างคู่สัญญาต่อศาลที่มีเขตอำนาจตาม พ.ร.บ. นี้ได้ แต่ศาลจะมีคำสั่งก่อนได้รับความยินยอมจากศาลที่มีเขตอำนาจตาม พ.ร.บ. นี้ไม่ได้ (ม.40)

ข้อตกลงอนุญาตตุลาการ

- ป.พ.พ.
 - ไม่ได้กำหนดไว้
- ร่าง พ.ร.บ.การรับขนของทางถนนระหว่างประเทศ
 - คู่สัญญาอาจตกลงเป็นหนังสือให้ระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาตตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยอนุญาตตุลาการ (ม.41)

ร่าง พ.ร.บ.ฯ กับกรมธรรม์ Carrier's Liability

- ความจำเป็นในการแก้ไข/ปรับปรุง Carrier's Liability เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย (เมื่อมีผลใช้บังคับ)
- รูปแบบการปรับปรุง
 - เอกสารแนบท้ายว่าด้วยการขยายความคุ้มครองฯ
 - ใช้คู่กับตารางกรมธรรม์และกรมธรรม์ Carrier's Liability